

2011. OKTÓBER 8. SZOMBAT

JEREMIÁS PRÓFÉTA KÖNYVE 30,12,24

DR. MARJOVSZKY TIBOR

Izrael újjáépül

^{30,12}Ezt mondja az Úr: Halálos a bajod, gyógyíthatatlan a zúzódásod! ^{30,13}Sebedet senki sem orvosolja, gyógyír és kötszer sincs számodra. ^{30,14}Szeretőid mind elfelejtettek, nem törődnek veled. Megvertelek, mintha ellenség vert volna, és kegyetlen ember fenýtett volna. Mert sok a bűnöd, és súlyos a vétked. ^{30,15}Miért kiáltozol bajodban, halálos zúzódásod miatt? Mivel sok a bűnöd és súlyos a vétked, azért bántam így veled. ^{30,16}De majd elpusztulnak pusztítóid, fogságba fog menni minden ellenséged. Ki fogják fosztani fosztogatóidat, prédára vetem minden prédálódat. ^{30,17}Bekötözöm sebeidet, meggyógyítom zúzódásaidat - így szól az Úr. Mert eltaszítottnak hívnak téged, Sion, akivel senki sem törődik. ^{30,18}Ezt mondja az Úr: Jóra fordítom Jákób sátrainak sorsát, és irgalmazok lakóhelyeinek. Felépül a város a romok helyén, és a palota a szokott helyén terül el. ^{30,19}Hálaének hangzik belőlük, örvendezők hangja. Megszaporítom őket, nem fogynak el, megbecsültekké teszem őket, nem lesznek lenézettek. ^{30,20}Fiai olyanok lesznek, mint hajdan, és gyülekezete szilárdan áll majd előttem. De megbüntetem minden sanyargatóját! ^{30,21}Közülük származik fejedelme, közülük kerül ki uralkodója. Közelembbe engedem, s ő közeledik hozzám; mert ki merné kockáztatni életét, hogy közeledjék hozzám? - így szól az Úr. ^{30,22}És népemé lesztek, én pedig Istenetek leszek. ^{30,23}Íme, az Úr forgószele, lángoló haragja árad, mint kavargó szélvész kavargó a bűnösök feje fölött. ^{30,24}Nem szűnik az Úr izzó haragja, amíg el nem végzi és meg nem valósítja szíve szándékait. Az utolsó időben értitek majd meg ezt.

Amit a textusról tudni kell:

- exegetikai megjegyzések
- teológiai összefüggések feltárása

12. vers

A verset az ún. követformula vezeti be. A témához v.ö.: 10,19; 14,17; Náh 3,19. *ʾánúš* – gyógyíthatatlan. Ritka, Jereremiásra jellemző kifejezés. A náhumi hely is hasonlóan fogalmaz:

ʾšibrakâ nachlakâ makkâtakâ. A különbség, hogy az alany Náhumnál hímnemű, míg Jeremiásnál nőnemű, lásd szuffixumok!

13. vers

A vers első felének vannak párhuzamai a babiloni imádságirodalomban. Korai zsidó magyarázók (pl. Rási) szerint a vers első fele – *Senki sincsen, aki megítélje a te ügyedet* – azt jelenti, nincs aki eldöntse, hogy remény van-e a seb gyógyulására. A versben két típusú szöveg fonódik össze: orvosi és jogi.

16. vers

A fordulat az eddigiek ismeretében teljesen váratlan. Nyilvánvaló, hogy a *lákén* értelme itt nem „ezért”, hanem „mégis”, „ennek ellenére”. A radikális változás négy lépésben megy végbe:

1. Akik megemésztenek téged (*áka*), ők maguk is megemésztetnek. A sorsuk azonos áldozataival. Megjelenik a *talio* elve.
2. Bekerítőid (*sárayik*) ugyanígy járnak, elveszítik (mozgási) szabadságukat. Az HB szövegében, a *kullám* felesleges. A Septuaginta hozzáfűzi: „Ellenségeid saját húsukat eszik”, azaz saját gyermekeiket az éhínség miatt. V.ö.: 3Móz 26,29; 5Móz 28.
3. Kifosztás – *šš* arám, vagy *ššb* héber igéből.
4. *bzz* vö.: 20,5.

17. vers

A Septuaginta Sion helyett „prédánk”-at olvas, mintha a héber szövegben *šédénú* állna. A fordítás valahogy így hangozhatna: *Kóborló állat vagy, prédánk, senki sem keres.*

18. vers

A sátor képehez: Ez 39,25 és 4Móz 24,5. A 10. vers ígéreteinek kibontása történik itt. A dombra épített város, a régi ítélet ellentéte: *legyen rom mind örökké, és soha többé fel ne építtessék* (5Móz 13,17).

19. vers

Sok és kevés. Az egyes szám első személy, Isten személyes részvételét hangsúlyozza az eseményekben. A korábbi ígérek beteljesednek: 1Móz 16, 10; 17,2.20; 3Móz 26,9. Megöregbítem *őket* és *meg nem kisebbednek*, szerencsésebb fordítás lenne: Tiszteltté teszem őket és nem fogynak el. V.ö.: Jób 14,21.

21. vers

A közösség vezetője. *dr*- tekintélyes, tisztelt és *mšl* – uralkodó, hatalommal bíró. *Belőle jön ki*, a régi „királytörvénynek” megfelelően: *Azt emeld magad fölé királynul, akit az Úr, a te Istened választ. A te atyádfiai közül emelj magad fölé királyt; nem tehetesz magad fölé idegent, aki nem atyádfia* (5Móz 13,14). A különös kérdés – *mí hū’-zæ* ? – két helyen fordul még elő: mindkétyszer feszült helyzetben. A Zsolt 24,10-ben a Zsoltár 8. verse ellentétéként és az Eszt 7,5-ben Artaxerszész feszült kérdésében.

Prédikációvázlat
Betegség és gyógyulás

Diagnózis: Van-e még lejjebb? Mikor jut el egy közösség olyan mélységbe, amikor már lehetetlen látni az alagút végét? Sokszor mondjuk nekünk már mindegy, persze ez hamis diagnózis, mert magunk bízunk legjobban a gyógyulásban. Valójában mindig reménykedünk, hogy nem vagyunk menthetetlenek. Hiszen az nem lehet, hogy mi elveszünk, akik... S kezdjük sorolni indokainkat: vannak minálunk rosszabbak, mi legalább igyekszünk, a régi sláger szerint: „mások vittek rossz utakra engem”. Szedegetjük érdemeinket, vélt vagy valódi erőnyeinket. Ezek áldiagnózisok, ami abban a pillanatban világossá lesz, amikor Isten készít láttelepet, aki maga a világosság, amelyben nem csak Őt látjuk, hanem – számunkra fájdalmasan – a valóságot is. Azt a valóságot, aminek ez a summája: ez a seb soha sem gyógyul be.

Magunkra maradtunk, mindenki elmaradt mellőlünk, nem számíthatunk senkire. S ez talán jobban fáj, mint a gyógyíthatatlannak nyilvánított seb. Hiszen hisszük, hogy fontosak vagyunk, figyelnek ránk és törődnek velünk. Valakik, vagy valaki. Kiderül, hogy nem kellünk ebben az állapotban már senkinek. Nem vagyunk többé érdekesekek, nem remélhetnek tőlünk semmit, nem hajtnak hasznot. Átrendeződnek a viszonyok, a vesztesnek nincsenek barátai, csak ellenfelei. Tényleg prédák lettünk.

Terápia: Isten más. Az ítélet után nem fordul el, ezzel a gondolattal: Ugye igazam van? A terápia, hihetetlen és paradox. Az ítélet minden szava igaz, csak egy nem, az, hogy ez lenne az utolsó szó. Aki megterhel, fel is emel, s ennek nincs oka, csak eredménye. Minden feltétel nélkül. Én cselekszem, mondja Isten és minden további kérdés felesleges. Minden épül, kívül és belül. Először én magam, beforradnak a sebek, a mások és a saját magam által okozottak is. Sokáig sajognak még talán, de gyógyulnak. Azután a körülöttem lévő, közel és távol. Ameddig ellátok, de ez még kevés, ameddig Isten ellát.

Mindent tudni szeretnénk, végzetesen ember módon: a diagnózist, a terápiát, a gyógyszert. De legfőképpen a gyógyszert. Miért? Azért, mert mi magunk szeretnénk kezünkbe venni a dolgot, adagolni, ha baj van. Tanácsot adni másoknak, eljátszani a szemfényvesztést, azt hogy mi vagyunk az orvosok. Magunké, s másoké is. Ez az, ami teljességgel lehetetlen. Olyan, mintha a gyógyult beteg, búcsúzóul, jól meghúzná a baktériumtenyésztés üveget. Még búcsúzóul... Az utolsó napokban értitek meg: önátadás és türelem nélkül nem megy, hosszú a lábadozási idő. Maradjatok veszteg, s az Úr hadakozik értetek.